

EDINOST

Izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoludne.

"Edinost" stane:

na vse leto gl. 8.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.— 4.54.—
za čotri leta 1.50. 2.25.—
Posamezne številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov.
v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbo brez priložene naročnine se upravnštvo ne osira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega družtva za Primorsko.

Bubenstreiche. — Stupide bricconate.

Nedavno je „Nova Soča“ prav pošteno in po zasluženju ožigosala do skrajnosti čudno — nekov drugi izraz bil bi umestnejši — postopanje tržaškega lista „Il Mattino“, o katerem vemo, da je glasilo „patriotische, konservativne“ stranke mej tržaškimi Italijani, in o katerem listu črkajo vrabci po strehah, da je v nekaki zvezi z vladnimi krogji. „Nova Soča“ je oditala in dokazala temu listu nestrpljivost do slovenskega življa; do onega življa, ki sestavlja večino prebivalstva v deželi. Dolga je bila vrsta grehov, koje je takrat našel goriški list našemu „Mattinu“, to je listu, ki nima niti pojma o zadači svoji kot glasilu avstrijsko mislečih elementov. (Ali morda pa ne čutijo „avstrijsko“ oni, ki zastopa ta list?!?) Ostra zatožba v „Novi Soči“ bila je tako dobro podprta, da je prisilila „Il Mattino“ zapustiti njega ukoreninjeno taktko, zelo žaljivo za narod slovenski: taktko presiranja naših tožeb in obramb. „Il Mattino“ ni mogel drugače, nego da se brani. In zato se je oglasil prav srdito in svetohlinski. A uprav njega odgovor je bil živ dokaz, kako dobro jo je pogodila „Nova Soča“: da je dobro posmerila v tarčo.

Vrli „Il Mattino“ zvijal se je kakor akrobat (plesalac na vrvi). V trenotku zvesti patriotiske dolžnosti svoje — žal, da so taki trenotki sila redki — zasvitalo mu je v glavi, kako nezmiseln in nepravilno je, ako „patriotiski list“ mrzi patriotsko večino prebivalstva v deželi; zasvitalo mu je v glavi, da to, kar je ob samo sebi umevno v intrasingentrem „Independentenju“, ni umestno v predalih lista, kojega prva in glavna zadača naj bi bila, spajati vse one elemente v deželi, ki pošteno misljijo z državo našo. „Patriotiski“ list tržaški čutil je živo potrebo oprati raz sebe grdi madež neiskrenosti in nedoslednosti. Poskušal je res oprati ta madež, ali ne vprašajte nas, kako? Bolje bi bilo, da je molčal, kajti posegel je po orožju hina vstava in sumnjenja. Hinavstvo je kazal s tem, da je zatrjeval, kako spoštuje tudi slovensko prebivalstvo Primorske, da smatra to prebivalstvo svojimi brati. Ker pa je tako čudno in nekrščansko, ako brat bratu meče polema pod noge, zasukal jo je potem tako, da on žigosa le panskavistička in veleizdajska pričevanja avstrijskih Slovanov. V tem pa tiči grdo sumnjenje.

Le mimogredé bodi omenjeno, da „Il Mattino“ ni navel nijednega dokaza v prilog svojemu sumničenju, in to iz čisto jednostavnega vzroka, ker ga ni imel.

Ni nam namen, da bi danes konkretnimi dokazi pobijali neosnovane trditve „Mattinove“, ampak naglašati hočemo le jasni namen tega lista, naprtiti dobremu, poštenu, lojalnemu, cesarju in državi zvestu udatemu narodu slovenskemu panslavistička prizadevanja v državopravnem zmislu, kar bi značilo zločin veleizdaje.

Veleizdajsk da bi bil narod naš, oni narod, ki je stal neomahljiv v zvestobi v trenotkih, ko se se puntali drugi

na vseh stranah, hoteči zrušiti podlago slavnih dinastijskih naših. Ako hoče „Il Mattino“ izvedeti, kdo so bili ti „drugi“, naj le pokuka v zgodovino leta 1848. in 1849.!

„Il Mattino“ smo odgovorili že takrat tudi mi in tako, kakor je zaslужil. A najnovejši senzačni dogodek v političko-javnem življenju tržaškem nas sili, da načrtamo paralelo: kako se postopa proti nam, ki imamo čisto vest, in kako proti onim, ki nimajo te čiste vesti, kolikor se dostaja zvestobe dinastičke in državne.

V sredo zvečer pokale so zopet petarde v našem mestu. Jedna je počila pred namestništvom palado, druga za palado, a tretja pred mestnim poveljništvom (Platz-Comando). Gromenje teh petard bilo je najbrže slednji pozdrav možu, kojega so pokopali isto popoludne v navzočnosti zastopnikov vseh laskih mest in družev iz Primorske, možu, ki je v družbi s pokojnim Hermetom zasijal ljuliko, ki se tolj bujno razvija mej nawi. Mož ta je bil odvetnik Vidakových, prvak naših Italijanov.

Petarde v našem mestu niso nič posebnega, a fenomenalna je doslednost naših vladnih listov v potajevanju in bagatelizovanju takih dogodkov.

„Triester Zeitung“ je etvar odpravila kar jednostavno z „bubenstreiche“, a „L’Adria“ z „stupide bricconate“!! S tem bodo rečeno, da dogodku temu ni smeti pripisovati nikake važnosti. Seveda, petarda sama na sebi ni Bog ve kaj: par raztrkanih vrat in nekoliko pobitih šip, to je vse. Ali petardo ni smeti smatrati kot čin za-se, ampak kot pojav izvestnih političkih in državopravnih aspiracij. Metalec petard ne dela nikdar samovoljno, ampak je od poslane drugih: on je le izvrševalc močne, po svojem cilju železno vztrajnostjo težeče volje. In zato je pokanje petard vsikdar velepomenljivo, naj jih že vrže nedorasel mladič, ali pa dozorel mož. Pokanje petard je dogodek, kojega bi morali poluuradni in „patriotiski“ listi poštovati isto resnostjo, kakor zasluži.

In kaj vidimo? Vidimo, da isti „patriotiski“ listi, ki podtikajo Slovencem panslavizem v državopravnem zmislu, torej veleizdajstvo, ako se poslednji le ganejo z mazincem za svoja najprimitivnejša prava: ako se potezajo za naravno ekzistencijo, človeka dostojno —, da isti listi prav cinično mečejo svetu pesek v oči: saj ni nič, to so le „bubenstreiche“, „stupide bricconate“! Torej vse to ni niti pregresek, ampak pobalinska igrača.

Mej lojalnim narodom slovenskim iščejajo ti junaki vedno in dosledno političkih zločincev, a tam, kjer so, tam jih nočejo iskati.

To treba konstatovati v resen opomin onim, ki imajo svobodno besedo na kompetentnem in odvažnem mestu.

Bubenstreiche! Pred 20 leti so se tudi dogajali taki bubenstreiche; a čudno: „buben“ od takrat so danes še vedno „buben“, ako smemo verjeti „Triester Zeitung“. Res čudno, da ti junaki nič ne dozorevajo in se ne starajo: „buben“ so bili takrat, „buben“ so še danes.

Ali pustimo jim veselje in recimo, da so res „bubi“. Po takem nam pa priča

pokanje petard, da ti „bubi“ zahajajo v jake slabe šole in da je opravičena želja Slovencev, da te v Trstu otvorijo drugačne šole.

Dà, drugačnih šol trebamo v Trstu — osnovnih in političkih — da vendar enkrat ponehajo gnosni „bubenstreiche“ in „stupide bricconate.“

Pogovor mej českim in slovenskim učiteljem pri Sv. Ivanu.

Nedeljo večer bil je res lep večer. Slovenski učitelj se je pobratil s češkim. Tu sledi prilični dvogovor.

S. Povej mi dragi, kako je pri vas v Čehih? Vi ste vrlo napredovali. Danes se o vas največ govorji i piše.

C. Da mi čas dozvoli, hotel bi ti, dragi pobratim, drage volje razkriti naše javno in privatno življenje. A nekaj se vendar lehko pomeniva.

S. Kako se pri vas vzbuja in prosvetlja narod na deželi?

C. Prav naravno. Odkar so se razširile ljudske šole — češke šole — po vseh okrajih in vseh, pričelo je ljudstvo povpraševati po knjigah — posebno mladina: — ustanovile so se knjižnice. Naši kmetje, trgovci, obrtniki in rokodelci se radi v družbi, kjer se izobražujejo s čitanjem knjig in časopisov, v javnih pogovorih in podučnih večerih. Skoro sleherna vas si je ustanovila svoje isobraževalno društvo.

Pri nas so velike kmetije in da se zemlja pametno ali racionalno obdeluje, niso samo šole in vzgledne šolake drevesnice in vrtovi, ampak vsak okraj ima po več kmetijskih in obrtnijskih društev: šole so za mladino, društva pa za odražene vzgledni zavodi. V vseh družtvih, kmet in gospod, obrtnik in delavec poslušajo razgovore, čitajoči knjige pa časopise bistrijo si um in napredujejo.

Da pa ljudstvo ne zaide v roke oderuhov in da si kmetje in obrtniki (pa tudi delaveci) ložje opomorejo, so po vsej deželi dobro vrvnane narodne hrani.

S. Kakošno je pri vas družinsko življenje?

C. Čeh je od nekdaj pobožen, vesel in dosihdob potprežljiv, ker je upal i zapal. A mlajši rod postaja ves drugačen. V narodni šoli in narodnih zavodih navzeli se je čistega slovenskega duha. Čeh spoznava sebe in pričenja ceniti svojo moč. Za to se pa več ne klanja. Sin — Mlačič — že tirja odločno, dočim oče — še vedno upa in pričakuje. Čeh ve, da ga bodo še potrebovali in da brez njega ostane marsikak račun brez krčmarja.

S. Kako se pri vas češki jezik?

Č. Ko sem bil pred par dnevi na Hrvaškem, čutil sem se zelo, kako je neki gospod nemškutaril. A ko se je isti gospod obrnil na trgu k prodajalki, pa je tako krasno hrvatil. Ko sem izrazil svoje začudenje na tem, me je zavrnil: „Bei uns muss jeder Herr deutsch kennen“. Dobro, si mislim, znati je ena ali tujčino vedno javno razprodavati in kazati, je drugo, — a narodno ni — tega Nemec ne kaže.

Oglas in oznanila se račune po 8 nov vrstica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbah.

Vsi dopisi se posiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inzerate prejema upravnštvo Piazza Caserma št. 2 Odprto reklamacije o proste poštnine.

V edinstvu je moč.

A pri nas, dragi mi kolega, je drugače. Ako hoče kdo na Češkem po sili nemškutariti, bodisi javno v društvu ali pri kakjej veselici (in bil to gospod, gospa, a kdor si budi), tacega se vsak ogiblje, nihče ne govori več ž njim — iz občen je vsak, kateri se sramuje materinega jezika. Lepa bi bila, da bi še doma in v narodnih družtvih nemčevali! Nemci bi se nam smeiali in narod bi nas črtl.

Pri nas, toliko moški kot ženske, tekmujejo, kateri bode govoril lepše in čisteje. Nam je materini jezik svet. Gorje, da bi kdo znil o njem nespodobno besedo, zvedeli bi vsi, in zaprta so mu vrata vsakega narodnega društva i veselice.

S. Kaj pa Nemci, vadí sosedje?

Č. Ježe se.

S. Hvala, da si me tako dobro poučil o vašem življenju in narodnem delovanju.

Č. (Segne mu v roko) Prácoujme vzajemně na čest vlasti a narodu!

S. (Vzdigne kozarec) Vám že přejí čestnou put v českou vlast a napij:

Na zdar plnemu a zasloužilnému učiteljstvu českému! Na zdar!

Dr. V . . .

Aféra Spinčićeva.

Govor posl. Pernerstorferja v državnozborski seji dne 5. julija 1892.

(Dalje) . . .

Tedaj, gospoda moja, po prizoru, ko je sem naslikal tu, ko je vodja velike liberalne stranke izjavil svoje menjenje, ko je predsedništvo doživel poraz, reklo bi bilo predsedništvo vsakega parlamenta na svetu: „Zahvaljujemo se, gremo.“ Pri nas ni sledu o tem. (Veselost.) Mej menjenjem zbornice in menjenjem predsedništva bilo je najodločnejše nesoglasje. A to nikakor ne moti našega harmoničnega sporazumljenja. (Veselost.) Gospodje ostanejo tam, mi ostanemo tu; prihodnjic priredimo zopet tak prizor in prihodnjic poskusimo zopet in prizor, in prihodnjic poskusimo zopet simešno tolmatiti kak paragraf poslovnega reda. Male stranke protestujejo in prisilijo s tem velike stranke, pokazati svojo barvo, a slednjic — ker je vendar prevelika sramota — se udajo vendar-le v takih stvareh in zadeva pride zopet v stari tir.

Ali, gospoda moja, okolnost, da naš državni zbor nima tega, kar bi moral imeti vsak parlament, energično čutstvovanje do lastnega dostojanstva, energično čutstvovanje za to, da si tu v zbornici ne damo omejevati privilegijev, koje imamo, ampak da si jih razširjamemo s tem, da si prisavljamo pravice — na tak način je postal angleški parlament velik in močan —, ta okolnost zabranjuje, da naš parlament ne postane nikdar velik in mogočen, ker se vedno pomicljamo: ali imamo v to pravico ali nimamo pravice? dočim ako bi rekli kar odkrito od sreca: mi imamo pravico; ministerstvo, mi ti ne dovolimo nicedesar, ako ne izvedeš tega, kar mi hočemo in mi ostajamo pri tem, da se slednjic to mora zgoditi. Dá, ako bi bila to zbornica, kakoršno si predstavljam jaz in kakoršna

žalibog n. i. Pri nas je možno dvomiti o tem, ali se v slučaju Spinčičevem sploh da porabiti zakon o imuniteti. Naučno, ako rečem jaz: Za-me ni dvombe na tem, da se je kršila imuniteta, pa pride modrijani, osobito juristi, smehljače se milostno in rekoč: „No da, vi niste jurist, vi ne razumete tega.“ (Veselost.)

Gospoda moja, kaj bi se moglo zgoditi, da zbornica res reče gospodu ministru: V tem slučaju si podpisal, odnosno odobril nekaj, kar se odločno zadeva ob privilegije zbornice, in ako bi predsednik tej zbornici resno pokaral gospoda ministra, ker je tako malo previden v takih stvareh! (Prav dobro! na levi.)

V angleškem parlamentu se je nedavno prigodilo nekaj sličnega, kar je zanimivo, zelo zanimivo. Potem se bodo videli še manjše, nego smo že itak. (Veselost.) Tam se je obdržala neka enketa o delavnem času pri neki železniški družbi in tem povodom so zaslišali nekega delavca imenom Hood. Ker je ta poslednji govoril resno, odpustil ga je upravni svet te družbe. Parlament pa je označil to istino, da je upravni svet železniške družbe „Cambrian“ odpustil delavca zato, ker je pred enketno komisijo zbornice govoril resno, kot grobo kršenje privilegijev (Čujte, čujte!) in ker je bil nekog član upravnega sveta te družbe zajedno član zbornice, so se pozvali ta član in drugi člani upravnega sveta pred ograjo zbornice in govornik zbornice je podal kako energično izjavo.

Ako mi dozvoli gospod podpredsednik, jo prečitam, ker je zelo zanimiva. Jeden izmej pozvanih, gospod Maclure, ki je bil član zbornice, stal je pred govornikom, a drugi Buckley, Hawkins in Connacher, stali so izven ograje. Govornik zbornice izrekel je nastopno: „Ravnatelji železnice „Cambrian“! Kot tolmaču želja zbornice mi je dolžnost, prijaviti vam menenje poslanske zbornice o vašem postopanju.“ — Prosil bi gospoda naučnega ministra, da obrne pozornost svojo temu čitanju. (Veselost.) — „Res je, da ste prosili zbornico o dpuščenju na prelom — očitnem prelomu — nje predpravic. Z jednostavno prošnjo za odpuščenje stvar sicer še ni rešena, vendar je zbornica postopala milostno z ozirom na vaše postopanje ter se zadovoljila z vašim opravičevanjem. To vendar ne zadošča. Zbornica me je naprosila, da vas pokaram radi preloma nje predpravic. Povedano bodi vsakemu izmej vas in vsem, gospodje moji, da predpravice zbornice niso nikakor nebitstvena megle na stvar, če tudi nastanejo dolgi presledki, da se jih ne posluži zbornica. Vaš prelom privilegijev obstoji v tem, da ste oplašili neko pričo pred jednem izmej odsekov zbornice in s tem zadržali druge, da niso pričali. Zbornici je po vas prelomljena predpravica tako draga, da se začetkom vsacega zasedanja vprejmeti dve rezoluciji, izjavljajoči, da naj zbornica postopa z neprizanesljivo strogostjo postave proti vsaki osebi, ki je krivo pričala pred zbornico ali kakim odsekom, ali smatrati kot hudo zločinstvo — in na to bi posebno opozarjal — ako bi kdo hotel poskusiti pričo zadržati, da ne pridejo pred zbornico ali uplivati nanje gledé na pričevanje. Ti sklepi so sveži v spominu zbornice in presenečen sem, da so jih tako lehkomišljeno prelomili gospodje, stoječi izven ograje zbornice. To je resen in težek pregrešek, kojega ste zakrivili. Karam vas najresneje in svarim vas, da se kaj tacega ne ponovi. Ponavljam svojo grajo ter se nadejam, da se preplašijo drugi pred jednakim pregreškom proti značaju, dostenjanstu in čistosti te zbornice. Odpuščeni ste.“

Takov prizor bi si privoščil mej gospodom predsednikom te zbornice in gospodom naučnim ministrom. (Pohvala na skrajni levici in na desnici.) Na Angleškem imajo seveda svoboden narod in svoboden parlament, in tam so svetovalci krone res služabniki države, in ker je tam svoboden

narod, tudi služabniki naroda, v katerem izrazu ni čisto nič sramotilnega, ampak nekaj najbolj častnega. (Prav dobro! na skrajni levici) in jeden najslavnejših Habsburžanov označil se je sam kot prvega služabnika države in naroda. (Pohvala na skrajni levici.)

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Deželnizbori se snidejo v sredi meseca septembra. Ker pa se snidejo delegacije baje že začetkom oktobra, zborovali bodo deželni zastopi le par tednov, katera doba nikakor ne zadošča, za rešitev proračunov in drugih važnih zadev. Zagradelj se utegnejo deželni zbori sestati v naknadnem zasedanju.

Deželni glavar Koroški dr. Josip Erwem je dobil komturni križ Fran Josipovega reda.

Vodja nemške levice, posl. Plener zastopa v drž. zboru trgovinsko zbornico v Hebu, katerej skupščini poroča vsako leto o političkem položenju. Letos je seveda poročal ta poznani avtokrat velikim zadovoljstvom na uspehih nemško-liberalne stranke. Ker ni bilo možno ustanoviti stalno večino, izvolili so nemški liberalci politiko proste roke. Pohvalil je zastopnika levice v ministerstvu, grofa Kuenburga. Odpust Pražakova je nadaljni korak vlade v bližanju k nemški levici. Ako bi hoteli zopet popolniti izpraznjeno mesto, skrbeti bi morala nemška levice, da se sile v kabinetu ne premaknijo v zmislu, njej neugodnem. Uravnavo jezikovnih razmer potem zakona odklanja sedanja vlada; zato pa morajo Nemci skrbeti, da se ohrani sedanjo stanje v posesti. Plener obžaluje, da se Čehi toliko upirajo opredeljenju okrajev. Ako se bode deželni zbor Češki še nadalje upiral tej reformi, nastane za vlado potreba razpustiti deželni zbor ter skrbeti za novo grupovanje strank. Govornik bi želel močne roke, ki ne bi skrbela samo za varnost po cestah, ampak tudi za red po glavah.

Zmisel Plenerjevega govora je ta: vlada naj nasišnim potem omogodi nemško večino v deželnem zboru Češkem ter naj dragonadami in nasilstvom privede narod češki tja, da se odpove svoji bodočnosti. Temu glasovitemu liberalcu se seveda niti ne sanja o nepremagljivosti sil, ki tiče v zavednem, in v svojih pravicah žaljenem narodu. Gospoda naj le poskusijo z nasilstvom, narod češki jim izvestno ne ostane dolžan odgovora!

„Narodni hrvatski klub“ v deželnem zboru dalmatinskem izdal je te dni oklic, ki zagovarja postopanje tega kluba nasproti napadom šesterih poslancev, izstopivih iz kluba. Narodni hrvatski klub se bode držal tudi v bodoče svojega starega programa, kojega glavna točka je združenje Dalmacije s Hrvatsko in Slavonijo. Klub se bode potegoval za uvedenje hrvatskega jezika v urade in šole ter se bode protivil germanizaciji. Klub bude branil staroslovensko literaturo kot narodno pridobitev in kot pogoj narodne kulture. Klub bude skrbel za dobre železniške zveze z monarhijo in zvezo prvih pristanišč dalmatinskih z Bosno, kajti brez Bosne ne more vesepati Dalmacijo. — To je zares prav lep program, ki je pa imel dosedaj jedno osobito hibo — da gospoda niso storili čisto nič za njega izvedenje. Po spričevalu „Slovenčevega“ državnozborskoga poročevalca dalmatinskih poslancev navadno niti ni na Dunaju, kjer bi mogli in morali delovati v prilog programa dežavnozborskoga kluba. To je bil uprav pravi vzrok, da se je razcepil ta klub.

Vnajanje države.

Mnogo se je ugibalo, kakovo pot načopi sedaj Engležka kar se dostaja

vnajanje politike. Nekateri so pričakovali radikalnega preobrata, drugi so zopet menili, da ostane vse pri starem. V tem pogledu nam je zabeležiti danes zanimivo izjavo Gladstonea samega, ki je pisal nekemu italijanskemu listu: „Jaz se ne ogrevam ni za trojne zvezne ni za navadne zvezne, ker konečni cilji takih zvez niso miroljubivi. Sila vsakega naroda tiči slednji v tem, da si hrani svoje moći. Bojim se, da je bodočnost Evrope zelo mračna, dasi utegne z božjo pomočjo sedanji položaj trajati še nekoliko časa.“

Nemški in madjarski listi razširili so vest o neki zaroti proti knezu Črnogorskemu. „Glas Crnogorce“ odgovarja na te izmišljotine nastopno: „Prav imajo, v Črnogori je zarota na življenje in smrt, pri koji so udeleženi vsi Črnogorci. A ta zarota ni naperjena proti knezu Nikitu. Nasprotno: sklenili smo vsi, raje poginiti, umreti, nego dopustiti, da se poželi naših vnanjih sovražnikov skrivi jeden sam las na glavi kneževi. Da, pri nas obstoji zarota, ki pa nikakor ne odgovarja želji in ukusu sovražnikov Črnogore in Slovanstva.“

Različne vesti.

Imenovanje. Suplent Viktor Bežek, dosedaj na velikem gimnaziji v Ljubljani, je imenovan glavnim učiteljem na ženskem učiteljski v Gorici.

Osebne vesti. Profesor zagrebške velike gimnazije in docent slovanskih jezikov na zagrebškem vseučilišču dr. Fr. I. Celestin, stopil je v pokoj in istotako tudi profesor na veliki gimnaziji v Ljubljani, gosp. kanonik Marn. Te dni mudil se je v Trstu znani jezikoslovec slovenski gosp. dr. V. Oblak, vracačo se z znanstvenega potovanja po dalmatinskih in istrskih otokih.

S petardovci se bavi seveda tudi „Il Mattino“. „Triester Zeitung“ je označila ta zločinstva kot „bubenstreiche“, „L’Adria“ kot stupide brioconate“ in „Mattino“, kot tretji v tej zvezi, jih nazivlje „fanciullaggini“ in „fatterelli di oronaca“ (dogodnice, ki jih le beleži kronika). Tu vidimo, v kaki lepi slogi delujejo uradna in poluuradna glasila, da le prikrivajo tendencije onih dobro znanih krogov, ki se ne plašijo nikacega še tako ostudnega sredstva, ko gre za to, da dajo znak življenja od sebe. „Il Mattino“ priznava sam, da je le težko prepričati nekatere, da je tu govor o „otročarijah“; zajedno trepeče ta list v strahu, da bode le težko enako prepričati one tujce, ki imajo priti v Trst h konjskim dirkam. Ne tako, ljubi tovariš! Skrb tvoja, da se ne oplašijo ptuji, je sicer hvalevredna ali ne zadošča nikakor, skrbeti le za to, da ne izvedo ptuji o veleizdajskih aspiracijah, ampak v prvo vrsto treba postaviti interes države, ki zahteva, da se ne prikrivajo, ampak zatrd take aspiracije. Le odkrito, dragi tovariš!

Zaprli so včeraj zjutraj onega Artura Zanettija, ki je „v imenu tržaške mladine“ govoril ob rakvi pokojnega odvetnika dra. Vidakovicha. Predno so ga odveli v temo, preiskali so njega stanovanje. Lepe nazore mora gojiti ta „tržaška mladina“, ako se čutijo oblasti primorane, dejati nje poverjenika — pod ključ.

Deželni zbori so sklicani na dan 9. septembra, kakor javljajo včeraj došle brzjavke.

Pometajte pred svojim pragom! Italijanski listi imajo grdo razvado, da vsikdar naglašajo narodnost dotičnika, ako se Slovenec ali Hrvat pregreši v katerem-koli pogledu. Mi obsojamo dosledno tako postopanje, ker smatrmo kot krivico podtkati vsemu narodu zločinstva posamečnikov. To je tudi vzrok, da ne beležimo dan na dan vrtečih se roparskih napadov od strani brigantov v Italiji. Ali če že hočejo gospoda, povedano jim bodo na vsa usta, da je

ni dežele v Evropi, ne izvzemši Turške, kjer bi tako gospodarili banditje, nego uprav v Italiji, tako, da sami sebe smatrajo kot nekako državo v državi. Gospoda naj si zapomnijo to in naj pometajo pred svojim pragom!

Danes meni, jutri tebi. V Aziji je ognjišče kolere; letos pa je razsajala posebno hudo. Več kot naravno je, da se je ta grozni gost preselil tudi v nekatera mesta po Rusiji, ki ima svoje dežele v sosedstvju Azije. Krščanska ljubezen velevsicer, da pomilujemo nesrečo, kjer koli se pokaže; a nasprotniki Slovanov ne poznaajo tega čuta, kajti polastilo se jih je divje veselje na nesreči, ki je zadebla Rusijo. Psovali so to državo in nje upravo, ker ni mogla zažežiti pot grozni epidemiji, češ, le nje zanikernost je kriva na vsem. Ali glejte: v Hamburgu, ki je mej najcivilizovanejšimi mestni Nemščinom, in ki ni v nikaki neposredni zvezi z Azijo, razsaja sedaj kolera tako hudo, da jih je pomrlo v katerem si bodi mestu ruskih. Zakaj pa bahati Nemci niso zaprli pota koleri? Zato bi bilo umestnejše, da so malo bolj skromni in srboriti, kajti: danes meni, jutri tebi!

Prošnje za slovenske šole v Trstu. Stariši, stanujoči v južnem delu mesta, v okolici Economa (najodaljnjejši od slovenskih šol), so vložili prošnjo na c. kr. namestništvo, da bi se tudi njim odprla slovenska šola, ker ne vedo kam otroke pošiljati, ako je nočeo po vsem poitaljančiti. Tako je prav! Tudi naši pozabljeni okoličani od Sv. Alojzija, Kadina in Rocola zahtevajo v vloženi prošnji na naše namestništvo, da bi odprlo odi magistratu, da tudi njim ustanovi slovensko šolo, kakor jo ima skoro vsako vas po okolici. Do zdaj so morali svoje otroke pošiljati skoro uro hoda na Katinaro ali k sv. Ivanu ali pa v Laške šole; teh je res kot gob po mestu, a za nas niso. — Visoka vlada in slavni magistrat bi morala vendar premisliti, da tudi mestni Slovenci so potrebeni ljudskih šol kakor riba vode.

— Našim starišem pa rečemo: Ne bojte se zahtevati slovenskih šol! Dobra mati — steber naroda. Ako je mladina najdražji dar božji; ako je vera največje tolažilo duše in ako je mater in jezik najtrdnjejši steber narodnega obštanka, potem nam je res skrb, poizvedeti: kdo veliko, morda največ priponore, da vse to troje ostane nepokvarjeno v narodu. —

Jaz trdim, da slovenska mati. Spartanci so javno vzgojevali mladino, a vendar se niso upali otroka-dojenca jemati raz materna prsa — pustili so ga jej do 6. leta, da mu z materinim mlekom vcepi prvo ljubezen do domovine. Ali pa naše matere v Trstu res skrb, da bi ohranile otroke narodu! Pretužno bi bilo opisati družinsko življenje nevednih roditeljev posebno o jezikovnih mejah — posebno še v Trstu in bližnji okolici. Tu se ponavljajo vsak dan prežalostni prizori: kjer otroci ne razumejo materinskega jezika, kjer zaničujeta sin očeta in hči mater. Izobraževalna društva ne zadoščajo, kajti ta so za odraslene. Hočemo-li med tem prepustiti mladino samo sebi i pričakovati, da dozori sad? Le pustimo jo, a sad bo grenak in nam ne vžiten. —

Naša mladina je zapuščena, kjer so nevedni nje roditelji — tam se vriva tujstvo in umira naš jezik in naš značaj. — Srečna pa ona družina, kjer razumna mati varuje drage bisere vere, narodnost in domovinske ljubezni v družini. V oni družini je sreča, je veselje doma. Lahko trdim: dajte nam dobroh mater in svet bode boljši. Govori se o ženski emancipaciji; dobro, jaz bi gorko želel, da se Slovenke na rodno emancipujejo.

Tu je za naše gospe in gospodidine matere in hčerke, kaj prijetno polje. Tu naj se naše gospe vadijo, tu naj žena oživlja svojega soproga, kadar je mlačen; tu naj

sestra navdušuje brata, kadar gre za narodno podjetje. —

Le pomislimo, kako prijetno mora biti v taki družini, kjer se govoriti čista slovensčina, kjer se gospice in naše hčerke izogibljejo upletati tujščino v govoru; kjer narodna mati svojo družino nadzoruje, ali je res verna in narodna — in v nasprotnem slučaju, da slovenska mati posnema ono znano Spartanko, katera je strahopetnomu sinu izdrila meč. No, tega ne boste treba; vendar, ko bi naše tržaške matere — in morda tudi katere ljubljanske — svojim otrokom vcepljajo ljubezen do materinščine; ko bi naše ženstvo prišlo do spoznanja, da leskovka, če treba, ne le „novomašo“, — ampak tudi „narodno pesem poje“, — no, potem smo velikansko napredovali. —

Slovenska mati, posebno tu v Trstu stanjuča, zaklinjam te: varuj svojo mladino, ohrani jo narodu! Zahtevaj od nje, da ti odgovarja v tvojem krasnem jeziku vselej in povsod; posebno pa pazi na svoje hčerke — da teh ne izgubimo. Dobra hči — dobra mati; narodna hči — narodna mati! —

D. Vrhovski.

Občinske volitve v Oprtiju so razpisane. Vratile se bodo 31. avgusta, 1., 2. in 3. septembra. Nada je, da si pridobimo to važno postojanko.

Družba sv. Cirila in Metoda. Poročilo omenja, kako je politička oblast preprečila del programa veselici, kojo je priredila podružnica v Ziljski Bistrici in kako je podružnica slednjicu smagala pri državnem sodišču ter omenja dotednega odloka ministerstva za notranje stvari, izidšega vsled pritožbe podružnice za Beljak, s kojim se nalaga okrajnemu glavarstvu, slovenske uloge tudi v tem jeziku reševati. Poročilo omenja podružnico Slovenjegraške, ki je zborovala že jednajstkrat v svoji okolici in si s tem pridobila 562 članov. Tej najbljžji je ženska podružnica v Gorici, ki im 349 družabnic.

Po I. skupščini je letos zabeležiti naj več novih pokroviteljev. Naših tržaških in goriških zavodov omenja poročilo nastopno:

Zabavišče pri sv. Jakobu v Trstu je pristno semeniče za ondotno našo ljudsko šolo. Otrók je zahajalo vanje čez 70.

Iz tega zavoda se je rodila družbina slovenska ljudska šola pri sv. Jakobu v Trstu, v kateri se poučuje po učnem načrtu, kakor v drugih šolah na Primorskem. S šolskim letom 1891/92 odpri smo IV. razred, tako, da je letos šola spopolna. Kot VI. učiteljska moč nastopal je v jeseni učitelj Fran Delcett, ki pa je s koncem leta službo odpovedal. Ker se po dosedanjih skušnjah oglasi za I. razred čez 100 otrok, zato je predlagalo načelništvo Tržaške podružnice, da se naj osnuje tudi paralela. Vodstvo je, uvažajoč tehtne pedagoško-didaktičke uzroke, v 57. seji ukrenilo, da tržaško načelništvo nemudoma priredi učno sobo za paraleko, ob jednem je tudi razpisalo dve učiteljski mestni, na jedno v sprejme učiteljico, da bo poučevala i v ročnih delih, ker je marljiva učiteljica Delkin itak preobložena. V to šolo je bilo v sprejetih: I. razred 93, II. 86, III. 65, IV. 42, torej 286 učencev.

Profesor dr. Karol Glaser, katerega je vodstvo posebej za to naprosilo, obiskal je kot društveni nadzornik to šolo, za kar mu bodi iskrena vodstvena zahvala! Istotako je bil meseca maja pri pouku v vseh razredih navzočen c. kr. okrajni nadzornik I. Dolinar. Oba nadzornika sta se o šoli dokaj povoljno izrazila. Dne 14. julija bil je šolski sklep s preskušnjo, katere se je v vodstvenem imenu udeležil glavni tajnik s prvi mestnikom moške podružnice, poslancem M. Mandičem in z več druge gospode in staršev. Izvestitelj z veseljem konstata, da se je preskušnja veleoborožna obnesla. Videti je bilo, da si je učiteljstvo v svesti svoje vzvišene naloge in da otroci kažejo veliko zanimanja za učne predmete.

Istotako so se obiskovalci pohvalno izrazili o veliki zbirki ročnih del tako zavabiča kakor čveterorazrednice. Da se šola vsporedi drugim javnim zavodom, vložilo je vodstvo že dne 14. maja 1891, št. 1258, in zopet dne 11. novembra 1891, št. 1477, prošnjo za pravico javnosti, ker ta zavod že odgovarja vsem zakonitim določbam. A žal, da na to svojo ulogo vodstvo še dodaj ni dobilo odgovora! (Čujte!)

Istega popoldne je vodstveni tajnik z nekaterimi Tržaškimi rodoljubi obiskal i zabavišče v Rojanu ter bil navzočen pri kratki preskušnji. Gospoda se je soglasno izrekla, da je v tem zavodu učni in vzgojni uspeh najpovoljnjejši. O, želel bi bil navzočnosti kakega slovenskega mlačneža, da bi bil slišal deklamovati nekako 4letnega dečka, kako moramo ljubiti svojo domovino — njegovo sreč bi se moralno omečiti! — Sem je zahajalo okrog 60 otrok.

Prestopimo na Goriško! Valed letnega poročila goriške podružnice je obiske držbino zabavišče v Pevmi čez 60 otrok.

Zabavišče v Podgori pa, katero ima svoje zavetje v lepih in zračnih prostorih ondotnega „katoliškega bralnega in političnega društva“, zbiralo je redoma do 80 slovenskih otrok.

Ker se društvo „Sloga“ v Gorici, ki vzdržuje svoj „otroški vrtec“ in „trorazrednico dekliško“, borš v očigled tolifikim žrtvam, ki jih naklada narodna organizacija goriškim rodoljubom, z denarnimi težkočami, prihitela je „Slogi“ vsled njene utemeljene prošnje naša družba uprav v zmislu naših pravil na pomoč z izdatniščem novčno podporo. Tako si smre torej naša družba prisvajati tudi delež na vzgoji te mladeži v

zabavišči društva „Sloga“, katero obiskuje do 100 otrok, in v slovenski trorazrednici dekliški istega društva s 145 učenkami. (Dobro!)

Ker so pa v Gorici roditelji 440 slovenskih otrok — pred c. kr. notarjem, da ne bo nikacega dvoma o pristnih podpisih (Čujte!) — podpisali spoštljivo prošnjo do visokega c. kr. ministerstva za slovensko ljudsko šolo — in se ne vše, kedaj bo vse to ugodno rešeno — nasvetovala je naša podružnica nujni potrebi ustrezti in te otroke spraviti v domače zavode. Vodstvo je odobrilo te nakane, in tako se morajo začeti kom bodočega šolskega leta osnovati še trije zavodi v področju goriške podružnice. (Izborno!) Upamo, da slavna skupščina tudi pritrjuje temu ukrepu, kajti oprezovanje bilo bi le izdaja zgoraj imenovanih slovenskih otrok v laške zavode, od koder bi jih težko kedaj dobili nazaj. (Tako je!)

„Del. podp. društvo“ vabi na desetletnico blagovljenja svoje zastave. Slavost je razdeljena v dva dela in se bode vršila dne 4. septembra t. l. Vspored slavnosti. I. Ob 7½ ur zjutraj zberó se odborniki in udje v prostorih društva, via Molin piccolo št. 1. Od tod odidejo z godbo, društveno zastavo in odborom na čelu v cerkev sv. Antona novega, kjer jih pričakujejo v svečanih oblekah družabnice. Ob 8. uri točno začne slavnostna sveta maša, pri kateri bode pelo „Slovensko pevsko društvo“ novo skladbo. Po sv. maši vrnejo se udje z odborom, spremljevani z godbo, istim potem v društvene prostore pohraniti zastavo — in se razidejo. II. Ob 6. uri popoldne bode v okinčanem vrtu „Mondo Nuovo“ slavostna veselica, pri katerej bodo sodelovali pevki in pevci „Slovenskega pevskega društva“ in godba. Palili se bodo sijajni umeteljni ognji. Na kegljišču se bode igralo za dobitke. Ustopnina k veselici je 20 kr. za odraslo osebo; in 10 kr. za otroke od 10. do 14. leta. Družabniki in družabnice morajo ta dan nositi društveno znamenje. Na red pazijo za to postavljeni nadzorniki. Ustopnico k veselici dobivajo se pri g. Antonu Žitku, via Stadion št. 1, in v društveni pisarni. Vspored veselice. I. D. Jenko: „Naprej!“, godba. 2. Gj. Eisenhut: „Večer na Shvi“, godba. 3. Ivan pl. Zajec:

„Juriščeva poputnica“, zbor. 4. G. Verdi: „Sinfonija iz opere „Nabukodonozor“, godba. 5. Nagovor predsednika, potem „Cesarska himna“, godba. 6. Umeteljni ognji. 7. J. Rieder: „Slovenski potpourri“, godba. 8. H. Volarič: „Vesela družba“, mešani zbor. 9. Blaschke: „Pustna šala“, godba. 10. „Slovan“, zbor. 11. Novotny: „Srbski motivi“, godba. 12. Umeteljni ognji. 13. Strauss: „Od daleč“, godba. 14. Hugolin-Sattner: „Opomin k petju“, mešani zbor. 15. Schöffer: „Počta v Šumi“, godba. 16. Strauss: „Veliki vojaški galop“, godba. NB. V slučaju neugodnega vremena, preloži se veselica na prihodnjo nedeljo.

Poštovanji veliko važnost tega društva za razvoj slovenskega življa v mestu tržaškem, smemo reči, da ta slavnost ni samo društvena slavnost, ampak slavnost vseh tržaških Slovencev. Zato pa prosimo naše rodoljube, da tudi na zunaj dokumentujejo ta obče-slovensko-tržaški značaj te veselice s tem, da se je udeleže v polnem številu. Društvo je bilo že premagati obilo zaprek in prebiti marsikatero krizo, bojevati se je moralno z nenaklonjenostjo različnih krogov; in le vztrajnosti vsakodobnega odbora in članov se je zahvaliti, da je društvo danes v relativno dobrem položaju. Dolžnost je nam vsem, da dne 4. septembra vzpodbudimo društvenike k nadaljnemu vztrajnemu delovanju v ta namen, da se društvo še bolj okrepi in utrdi, da bode moglo v še boljših razmerah praznovati dvajsetletnico blagoslovenja svoje zastave.

Iz Jelšan se nam piše: Včeraj, dne 22. t. m. bil je v selu Novokračine, spadajočemu k župi i občini Jelšane, velik požar. Pogorelo jo 20 hiš, samo 6 posetnikov teh hiš je bilo zavarovanih za malo svoto 500—700 gld. Pričelo je goreti predpoldan okoli 11. ure. Ljudje so bili ravno takrat na polju, hiše so večinoma se slamo krite, vročina pa je bila ta dan tako občutljiva, kajti že 10 dni ni deževalo, in ravno ko je ogenj se prikazal, zapihal je že precej močan veter; zato je bilo hipoma 20 hiš v plamenu. Ko bi naši hrabri Jelšanci ne bili naglo prihiteli na pomoč, vsa vas, ki šteje 70 hiš, bila bi pogorela. Čast i hvala jim! Govori se, da je neki, okoli 10 let stari, pa blazni fantič v nezavednosti učinil to zločinstvo. Škoda je tem večja, ker so ljudje spravili že vse seno i žito pod streho; pričeli so ravno mlatiti, ali ogenj uničil jim je vse. Vsa škoda se do zdaj preceniti ne more, znese pa vendar več tisoč goldinarjev. Nesrečni nahajajo se v prežalostenem položaju, pomilovanja i usmiljenja vredni so. Slovenci! pokazali ste že večkrat svoje milo i usmiljeno sreč do nesrečnih; mnogokrat ste pomagali revnim nesrečnim v njih stiskah in nesgodah, prosim, usmilite se tudi teh revežev, ki so resnično potrebeni podpora, kajti enim ni ostalo družega, kot edina oblekana telu. Vsak, tudi mal dar, se sprejme s hvaležnostjo, sila je velika!

Slavno uredništvo „Naše Sloga“ pa prosim, da blagovoli ta dopis natisniti tudi v onem cenjenem časopisu „Naše Sloga“ ter blagovoli milodare nabirati za to svrhu.

Jelšane, dne 23. avgusta 1892.

Josip Bartl,
župnik

(Opazka uredništva.) Jako nam je žal, da nam je Vaš poziv došel prepozno za poslednjo številko.

Českim gostom v čast so priredili v Ljubljani v sredo in četrtek zvečer kako lepe slavnosti.

Zakon o obustavljenju progresivnega višenja davka od stanarine in 5 odstotnega davka od čistega dohodka poslopij v Trstu in po okolici je že objavila uradna „Wiener Zeitung“.

Na obrtno-nadaljevalni šoli za klešarje (kamnoseke) v Nabrežini začne se šolsko leto 1892/93 s 1. septembrom t. l. Obrtniki naj do tega dne zglašijo svoje rokodelske učence pri vodstvu. Kolikor bode prostor dopuščen, sprejmejo se v šoli tudi klesarski pomočniki.

Samomori. Kronika včerašnjega dne beleži zopet tri samomore.

Nagloma umrl je 32 letni uradnik avstrijskega Lloyda A. Sossich.

Kateri bo? je naslov novi veseligr, katero je za denašnje slovenske razmere predelal in te dni priobčil I. pl. K. Po rokopisu igrala se je tekom desetih let že večkrat po Goriškem, po Krasu, po Istriji in po Koruškem. Radi tega je igrokaz znani spisatelj obelodanil, da ustreže mnogemu povpraševanju. Igra je domaća, lahka v predstavo in vzbuja mnogo pouka in veselja; tudi v čitanje je prav prijetna in jo toraj živo priporočamo. Izpis velja 15 kr.; poštnina za jedno posamezno knjizico 2 kr. Delce je v lični obliki. Naroča se in dobri lahko po tiskarnici Dolencovi v Trstu.

Slovenski Svet ima v 16. št. naslednjo vsebino: 1. Spoznanje notranje politike in primerni izvodi. 2. Liturgija rimske cerkve. 3. Altarji dla žertv. (V ruskem izvirniku in slovenskem prevodu z latinico in cirilico. 4. Zbirke slovenskega narodnega blaga. 5. Ruske drobtinice. 6. Matija Majar Ziljski. 7. Pogled po slovenskem svetu. 8. Književnost.

Spretnega pisarja, zmožnega slovenskega, nemškega in laškega jezika, išče advokat doktor M. Pretner v Trstu. 1—2

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskoga posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okolišanska vina. Cl.

Martin Krže, Piazza 8. Giovanni, št. 1. lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenim itd. Cl.

Gostilna „Štoka“, starozavara pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovencem v mestu in na delželi. Točijo se izborna vina, istotko je kuhinja izvrstanja. Prodaja tudi vino na debelo, tako meščanom, kakor na delželi. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. Najlegantnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiši Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove piščice, „pasarete“ in sitone.

Hotel in restavrant Siškovič prav postajo Hrpelje - Kozina ima jako lep razgled v visokosti 490 metrov nad morjem; oskrbljen je izborno z vsem potrebnim; na razpolago so krasno opravljene sobe za poletno bivanje; kuhinja in pičade izborne, cene nizke. Voznina po železnišči stane samo 20 kr. 24—26

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporoča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonialnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (blizu tehnike Rosada) toči izvrstna vina in priprejuje kako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

Vekoslav Moder, pekarski mojster, Piazza Caserma, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, vseh vrst moko itd. po najnižjih cenah. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštno tiskanice. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevarja, varja, Via Barriera vecchia št. 17 pekarski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivo, fino moravsko maslo itd. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajliški tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svoje zgodovinske blage; razpoložila tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter ne poseumno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krmjarje in č. duhovščino na svojo zalogu porcelanskega, steklenega, lončenega in zelenega blaga, podob in kipov v okrašenje grobnih spomenikov. Cl.

Ivan Prelog priporoča svoji trgovin v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. C.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Ivan Umek, črevljarski mojster, Via Romagna št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko, adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene. 60—58

Anton Godnig, via Nuova nasproti lekarne Zanetti-a priporoča svojo veliko zalogu kave, olja, riža, sladkorja in raznih domačih pridelkov. — Cene so neverjetno nizke, požrežba je vestna in nagla. 11—24

Petroleum po 12 kr. liter se dobiva v prodajalnici Artura Fazzini, Via Stadion št. 22. — Telefon 519. 15—20

Gostilna „Al Gallo d'oro“ v via Ghega toči izvrstna istrska in furlanska vina ter ima prav dobro kulinijo. Oddaja tudi vina na debelo v sodkih od 28 litrov naprej in sicer furlansko po 28 kr. liter, istrsko po 32 kr. liter. Razpolaga tudi istrsko vino na zunaj in sicer lokostacion Trst po 23 gld. hektoliter; ne da bi imel naročevalce kakve druge stroške. Vnjam gostilničarjem se priporoča za naročila Govacich. 5—32

Ivan Valenčič, Via nuova št. 39, proizvodnega blaga. Blago se dobiva iz prvih vinskih tovarn. Cene nizke. 49—31

Josip Urbančič, na vogalu ulice Via Francesco priporoča vseh vrst žganja na drobno in debelo. — Pristna tuknjena in vnanja vina v boteljih. — Saho meso, kranjske klobase, sir, sladičice itd. 32—48

Častni diplom Zagreb.

1891.

Zlata kolajna Temesvar.

KWIZDE

restitucijski fluid

Pralna voda za konje — Cena jedne steklenice 1 gld. 40 kr. a. v.

Porabila se že 80 po dvornih hlevih in večjih hlevih vojaštva in civila vojačenja pred velli-kimi napori in zopetno krepčanje po naporih, ko se noge in pahnejo ali kite otrgnejo itd. usposobi konja za velika dela v vežbanju.

Paziti je na zgornjo varstveno marko in naj se zahteva izrečno

Kwizde restitucijski fluid

Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

GLAVNA ZALOGA

FRAN IV. KWIZDA

c. in k. avstr. in kralj. rum. dvorni založnik, okrožni lekar v Korneuburgu pri Dunaju.

I

FRAN IV. KWIZDA

c. in k. avstr. in kralj. rum. dvorni založnik, okrožni lekar v Korneuburgu pri Dunaju.

L

T. MAGRINI & Co

Zavod za glasovire.

12—11

Saloni:

ULICA

Corsa Štev. 2

V TRSTU

Tvornica:

ULICA

Alighieri Št. 2

V TRSTU

priporočajo svoje nepresežno glasovire od 300 gld. naprej, narejeni v lastni tovarni po najnovejših načrtih, kateri se odlikujejo po svoji zvočnosti — kar podolgasti klavirji — kakor tudi po lepodonečjem timbra ter imajo — napram podlgaskim klavirjem — prednost mehanike na dvojnato ponovitev, katera jih učinja ugodne za učenje in to tembolj zato, ker jim njih moderna konstrukcija v zeleni jamči, dolgo trpežnost kakor podolgati klavirji.

Zavod je tudi dobro preskrbljen z bogato zalogo glasovirov podolgastih, med katerimi se priporočajo osobito oni ugodno poznati iz dunajske tovarne: Erste Productur-Genossenschaft der Claviermacher.

Razprodaja — Menjalnica — Posojilnica — Uglasbilnica — Popravljalnica.

Lastnik pol. društva „Edinost“.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Drogerija
Arturo Fazzini v Trstu
Ulica Stadion 22 — Telefon 519.
Velika izber mineralnih vod, zmletih oljnatih barv najfinnejih vrst, rudoče, rumene, zelene, višnjeve in črne po 28 novč. kilo. Svinčnata belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfinje po 40 novč. kilo. Razun tega velika izber barv na vodo in čopičev vsake vrste ter po cenah, s kojimi ni mogoče konkurrirati. — Zaloga glasovitev krepila od Kwizde (Korneuburger Viehnährpulver) za živilo. Zaloga mirodij, barv, zdravil; zaloga žveplja in modre galice za rabo pri trtah. Naročniki morejo brezplačno uporabljati telefon. 15—50

Išče se 4—6

prodajalec

za trgovino „Obrtnijskega društva v Barkovljah. — Več se izvre pri predsedništvu omenjenega društva.

Vozni listi in tovorni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod RED STEARN LINIE iz Antverpena direktno v

New Jork & Philadelphia

kongesjonovana črta, od c. — avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesjonovani zastop 50—27

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17 ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsburea für die k. u. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

DROGERIJA
na debelo in drobno
G. B. ANGELI
TRST 12—12

Corso, Piazza della Legna št. 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kočije, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE
iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

Krojaški mojster

FRAN INAMO

naznanja sl. slovenskemu občinstvu, da je svojo delavnico preložil na Corso št. 8 II. nadstr.

Zagotovljajoč ceno in točno posrežbo se priporoča najiskrenje sl. občinstvu.

Kôtranove sladčice

katero izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 884. 47—52

Velika poraba ki jo dandanes v navadi rabi kôtranove izdelke pripricala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norvedškega izvrstne sladčice podobno onim, ki dohajajo iz inozemstva.

To sladčice imajo isto moč kakor kôtranova voda in glavice (Kapsule), lajje se, proživajo in prebavijo ter se prodajajo po prav nizkej ceni. Da se ogne ponarejanju na enoj plati vdobljeno ime izdelovalca Prendini in na drugoj besed Catram. V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini v škatlicah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah v držah deželah.

epo uredjena soba
Via S. Maurizio št. 9
II. nastropje
daje se v najem od 1. septembra t.l.
Govori se izključivo hrvaški in slovenski.

Moja zaloga strojev nahaja se v TRSTU, ulica Zonta štev. 5, pod tvrdko

Živic in družb.

(Schivitz & Comp.)

V zalogu prihajajo pogostoma dozdevni kupci, koji si stroje ogledujejo, pa kadar jih so dobro ogledali in ceno izvedeli, izražajo svojo nevoljo, češ, da so si stroje drugod slabno kupili, ker moji so bolji in cenejši. Kupujejo mačko v žakli, ker ne pozna blaga, kogaja kupijo, ne agri, po kajim, in ne fabrikanta pri katerem naročujejo. pride blago slablo ali dobro, morajo je držati, in sreča, če se ne pridejo ob plačano aro.

Prosim gospode posestnike, naj pridejo v mojo zalogo poprej, ko stroje kupijo kje drugje; zmenili se bomo, ker moja skrb je, vsem dobro postreči; živim v deželi in od deželanov, zato pa niso v nevarnosti, biti opeharjeni. Prosim narodnike, naj se držajo načela „svoji k svojim“! in da ne podpirali ljudi, kateri morda nas zanjujejo in nam škodujejo.

Priporočam mlatilnice in čistilnice za žito, pumpe za vsako rabo cevi, in vsake vrsti drugih strojev in kar k temu spada.

Moje škopilnice proti peronospori so se skazale najizvrstnejše.

Izdelujem vodovode, tovarne i. t. d.

V. Mat. Živic,
inženir.

Spomladansko zdravljenje

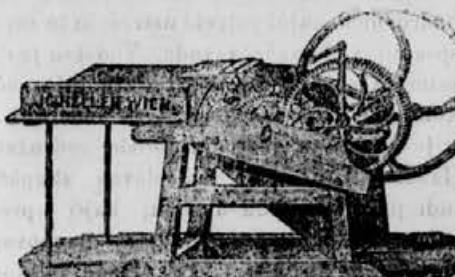
najboljše je s čajem iz tavžentroz (milefiori). Kri čisteče in neprekosljivo sredstvo zoper palejne v želodcu, hemoroidalne bolezni itd. — Zavitek z navodom, za 12 dni zdravljena, stane 50 kr., s pošto 5 kr. več. Čuvati se je ponarejenja zdravila. Dobiva se v odlikovani lekarni 61—100

PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.

Poštne pošiljatve izvršujejo se neutegoma.

Vsi stroji za kmetijstvo

vinarstvo in moštarstvo

mlatilnice,
čistilne mline za žito,
izbiralnice,
rezalnice za krmo,
mline za sadje,
tlačilnice za sadje,
tlačilnice za grozdje in vino,

kakor tudi vsakovrstne druge mašine in razni stroji za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo itd. itd. nove izvrstne konstrukcije razpoljuja najceneje

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse 78.

Ilustrovani katalogi in zahvalna pisma v hrvaškem, nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku se pošiljajo na željo zatenj in frankovan.

Stroji se dadó na poskušnjo — jamči se zanje — pogoji so ugodni.

1—20 Cene so se znova znižale!!! 12—20

„L' ALLIANZ“

družba za zavarovanje življenja in dohodkov,

prevzemlje razun navadnih zavarovanj na človeško življenje vseh kombinacij, tudi novo, po njej ustavljeno jedino v Avstro-Ogerski monarhiji:

zavarovanje za delavce proti mesečni ali tedenski premiji

na katero obrača vso svojo pozornost in kje u uspehi v tej stroki zavarovanja so si pridobili priznanje vseh delavskih krogov in obrtnikov, ker odgovarja vsestranske potrebi.

Od ustanovljenja „L' Allianz“ (julij 1890) do 31. marca t.l. sprejelo se je **62.255** ponudb zavarovanja za skupen znesek gld. **11,156.188.90** za slučaj smrti ali do življence stanovite dôbe; izplačalo pa se je v istem času brez zadržak gld. **12.128.60** za **207** slučajov smrti.

Ljudski program „L' Allianz“ in časten napredok njen zasluga v oziru kakor doslej v oziru na korist, kojo jim družba ponuja in na živo zanimalje vseh za obstanek svojih družin mislečih osob.

„L' Allianz“ je zastopana v vseh gavnojih mestih monarhije po agencijah in uplačilnih uradih. — Prospekt pošilja zastonj in informacije daje na zahtevo vsakomu.

Glavni zastop za Trst, Primorsko, Istro in Dalmacijo:
A. Hirschfeld, Trst (Tergeste).

Tiskarna Dolenc v Trstu.